

GEHOORAPPARATEN

Slimmer horen

HET GEHOORAPPARAAT VAN OMA BEGON VROEGER NOG wel eens 'te fluiten'. Dat gebeurt al lang niet meer. De technologie heeft ook in hoortoestelwereld niet stil gestaan. De apparaatjes zijn kleiner, geavanceerder en daarmee beter dan ooit. Wat is er de laatste jaren veranderd en hoe weet u welk apparaat voor u geschikt zou zijn?

Voor veel mensen is het een hele stap om toe te geven dat het gehoor minder wordt. Totdat het lastig wordt om te telefoneren, gesprekken te voeren op verjaardagen, vergaderingen bij te wonen of te genieten van een avondje theater. Uiteindelijk moet u toegeven dat het leven waarschijnlijk weer een stuk aangener wordt mét een hoortoestel.

Dan begint de zoektocht in een woud van apparaten. Moet u een achter-het-oor-toestel nemen of een in-het-oor? En is duurder ook beter? En heeft elke audicien dezelfde apparaten in huis?

Drs. Rene van der Wilk (51) is psycholoog en gespecialiseerd in alles wat met audiologie en hoortoesteltechniek te maken heeft. Hij vertelt dat de hoortoestellen er sinds de digitalisering in de jaren negentig enorm op zijn vooruitgegaan. „Vroeger ervoeren mensen met een gehoorapparaat veel hinder van omgevingsgeluid. Niet alleen de stem van hun gesprekspartner werd harder, ook de waterkoker in de keuken maakte meer geluid. Tegenwoordig zijn de hoortoestellen veel slimmer.”

Het aanschaffen van een hoortoestel is als het uitzoeken van hifi-set, vergelijkbaar met de audiologisch specialist. „Elk apparaat produceert een eigen geluids-

beeld en elke gebruiker heeft zijn eigen voorkeur. Wat voor de één werkt, kan voor de ander zelfs onplezierig klinken. Het is dus zaak om een hoortoestel eerst uit te testen en dat mag dan ook vrijblijvend. Gebruikelijk is dat u een toestel voor een weekje meekrijgt om te kijken hoe het bevalt. Als het apparaat niet fijn voelt of u hoort er niet goed mee, is het raadzaam meteen even terug te gaan naar de winkel om hem te laten bijstellen.”

Gaat u op zoek naar een hoorapparaat, dan beslist u eerst of u de voorkeur geeft aan een in-het-oor of achter-het-oorhoortoestel.

„Over het algemeen zijn apparaatjes voor in het oor geschikt voor mensen met een beginnend gehoorverlies. Voordeel ervan is dat ze praktisch onzichtbaar zijn. Veel van deze toestellen hebben ondanks het kleine formaat tal van geavanceerde technieken in zich, zoals lawaaionderdrukking en draadloos telefoneren. Er zijn zelfs toestellen die je drie maanden onbekommerd in je oor kan houden en waarmee je kan douchen en zwemmen.”

Ook de achter-het-oor-toestellen zijn kleiner geworden en zijn zeker voor mensen met lang haar net zo onzichtbaar. „Voordeel van deze versie is dat hier richtmicrofoontjes in zitten. De toestellen zijn zo slim dat ze kunnen 'horen' waar de spraak vandaan komt en richten zich daar dan ook op.” Ook werken de hoortoestellen links en rechts onderling samen om een natuurlijker geluidsbeeld te geven.

Van der Wilk raadt aan om meerdere audiciens te raadplegen, ook al vanwege de prijsverschillen. „Audiciens hebben het moeilijk en zijn, mede door afspraken met de verzekeraars,

selectiever geworden in hun assortiment. Zo kan het zijn dat gerenommeerde merken lastiger verkrijgbaar zijn. Als je als consument waarde hecht aan een bepaald merk, kan het zijn dat u even moet shoppen langs verschillende zelfstandige audiciens. Wel is het zo dat een hoortoestel een halffabricaat is. Het succes ervan staat of valt met het vakmanschap van de audicien. In de zoektocht naar een hoortoestel zou de keus voor een audicien dan ook leidend moeten zijn boven de prijs.”

Om een goede audicien te vinden, kunt u kijken op de website van de NVVS. Daar staan beoordelingen op. „Maar het blijft persoonlijk. Je moet als klant een klik hebben met iemand. Vaak helpt het om ervaringen uit uw omgeving te vragen”, zegt Van der Wilk.

FOTO 123RF

Niet altijd beste vergoed

Hoeveel u vergoed krijgt bij de aanschaf van een hoortoestel, is afhankelijk van uw verzekering. Sinds 2013 worden vanuit de basisverzekering hoortoestellen voor 75% vergoed. Bij een vergoeding van 75% komt dit gemiddeld neer op een eigen bijdrage van zo'n €150 voor een goedkoper toestel. Dat kan oplopen tot €350 voor een geavanceerder gehoorapparaat. Let erop dat op hoortoestellen het eigen risico van toepassing is. Verzekeraars hebben afspraken gemaakt met audiciens om de toestellen betaalbaar te houden. Het nadeel van deze af-

spraken is dat de echt duurdere en daarmee vaak betere toestellen helemaal niet meer worden vergoed. Verzekeraars staan namelijk niet toe dat een cliënt zelf kiest voor een duurder toestel en het resterende bedrag bijbetaalt. Als u toch wil kiezen voor een duurder en geavanceer-

der toestel, moet u het apparaat vaak volledig zelf betalen. Wilt u weten hoeveel uw zorgverzekeraar precies vergoedt, dan kunt u dat checken via de websites www.hoorwijzer.nl onder het kopje 'vergoedingen' of via www.hoorzaken.nl/ hoorverbetering/vergoeding-hoortoestellen/.

In het oor
Een huidkleurig gehoorapparaat voor in het oor.

Onzichtbaar in gehoorgang
Het kleinste en enige onzichtbare gehoorapparaat. Deze verdwijnt helemaal in het oor en moet worden geplaatst door de audicien.
FOTO'S OTICON

Achter het oor
De meest klassieke oplossing, waarbij het toestel achter het oor gedragen wordt en geluid door middel van een toonbochtje naar de gehoorgang wordt geleid.

Luidspreker in het oor
Dit is het populairste model. Het toestel wordt achter het oor gedragen en de luidspreker gaat, door middel van een dun draadje, de gehoorgang in.

Super-Power
Dit apparaat wordt gebruikt bij heel zware gehoorverliezen.

HET AANBOD

iPhone

Geavanceerde gehoorapparaten kunnen tegenwoordig met allerlei toestellen contact maken. Zo kunnen sommige hoortoestellen communiceren met bijvoorbeeld de televisie of tablet zodat het geluid van de tv direct op het oor binnen komt.

Datzelfde geldt voor de connectie met mobiele telefoons. Fabrikant GN Hearing Benelux heeft bijvoorbeeld onlangs twee nieuwe *Made for iPhone*-hoortoestellen op de markt gebracht. Behalve dat het telefoongesprek direct binnenkomt op het apparaat, is met de iPhone ook discreet het volume van het hoortoestel aan te passen. De drager hoeft dat niet meer aan het apparaatje zelf te doen.

Helemaal mooi is dat de iPhone aan de hand van het GPS-signaal in de gaten heeft dat de drager bijvoorbeeld in de buurt is van zijn favoriete restaurant. Het hoortoestel past dan meteen de signalen aan en filtert bijvoorbeeld het omgevingsgeluid.

Test een toestel eerst uit

NIENKE OORT
Redactie Weekende

Achteruitgang van het gehoor is niet leuk. Veel mensen ontkennen het dan ook zo lang mogelijk. Jammer, want er zijn tegenwoordig prima oplossingen. Wel is het belangrijk u eerst goed te laten informeren. Wat is de oorzaak van het verminderde gehoor en welk apparaat kan dat het beste compenseren? Is het nodig om langs een kno-arts te gaan en welke audicien in de buurt staat goed te boek? Voor een eerste oriëntatie kunt u starten bij de website van de Nederlandse Vereniging van Slechthorenden (www.nvvs.nl).

BEWUSTWORDEN EN ACCEPTATIE

Nederland telt naar schatting zo'n 1,5 miljoen doven of slechthorenden. Uiteindelijk krijgt vrijwel iedereen te maken met slechter horen. Een kwart van de zestigjarigen heeft een gehoorverlies van 35 decibel (licht slechthorend) of meer. Met 85 jaar is dat opgelopen tot maar liefst driekwart. Desondanks draagt 'slechts' een derde van de slechthorenden een hoortoestel.

Volgens Angélique Lynden van de Nederlandse Vereniging voor Slechthorenden (NVVS) hoeft het niet erg te zijn om geen gehoorapparaat te dragen. „Realiseert u zich wel dat hoe langer u wacht met een hoortoestel, hoe langer uw hersenen nodig hebben om weer te wennen aan de geluiden als u uiteindelijk wel een toestel gaat gebruiken.”

Een belangrijke reden voor het niet dragen van een hoortoestel is dat veel mensen zich simpelweg niet bewust zijn van een verminderd gehoor. „Vaak hebben mensen in de omgeving dat eerder door. Dat komt omdat de afname vaak geleidelijk gaat en iemand er dus ook langzaam aan went. Signalen zijn het harder zetten van de televisie of radio, vaker vragen om herhaling, de deurbel of piepjes van apparaten als de magnetron niet meer horen, moeite hebben met telefoongesprekken, en vooral moeite hebben met gesprekken in groepsver-

Het gehoor laten checken kan bij de huisarts, de kno-arts of het audiologisch centrum.
FOTO: 123RF

band en/of een lawaaige omgeving.”

Alarmbellen kunnen bij uzelf ook gaan rinkelen als u zachte geluiden gaat missen, zoals het ritselen van bladeren of het fluiten van vogels, maar ook als u de zachte medeklinkers, zoals de m en de n of de b en de p, slechter verstaat.

Als iemand zich uiteindelijk realiseert dat zijn of haar gehoor slechter wordt, begint het acceptatieproces. „Mensen associëren minder goed horen vaak met ouder worden en dat willen ze graag lang ontkennen. Soms zijn mensen ook bang dat het dragen van een gehoorapparaat hun carrière in de weg zou kunnen staan”, vertelt Lynden.

De omgeving kan helpen bij dat acceptatieproces door de desbetreffende persoon te laten inzien wat die mist, maar ook door compassie te tonen en mee te leven. Volgens psycholoog René van der Wilk werkt een geïrriteerde en boze reactie op het telkens niet verstaan, slechts averechts.

De NVVS heeft richtlijnen opgesteld voor iedereen die vermoedt dat er iets met zijn of haar gehoor is en dat wil checken. „Voor kinderen tot zeventien jaar raden we aan altijd via de huisarts, naar de kno-arts én het audiologisch centrum te gaan omdat aan een beginnende doofheid vaak een medische oorzaak ten grondslag ligt. Tot 67 jaar is het verstandig het gehoor via de huisarts te controleren. Die beslist dan of u nog naar een kno-arts moet óf naar het audiologisch centrum. Na uw 67ste kunt u eigenlijk wel direct naar een audicien omdat de oorzaak hoogstwaarschijnlijk gewoon ouderdom is”, verduidelijkt Lynden.

Omgevingsgeluid

In Amerika hebben onderzoekers een grote stap gemaakt in het nog beter wegfilteren van omgevingsgeluid, dat door veel gebruikers van hoortoestellen als vervelend bijeffect wordt ervaren. In het tijdschrift *Journal of the Acoustical Society of America* schrijven de onderzoekers uit Ohio dat ze door nieuwe technieken nog beter spraakgeluid kunnen onderscheiden van andere geluiden. De

onderzoekers werken op dit moment samen met fabrikanten van gehoorapparaten om de techniek verder te ontwikkelen en te implementeren in de superkleine hoortoestellen.

Momenteel wordt er al veel omgevingslawaaigefilterd door zogeheten 'directionele microfoons' die zich focussen op de richting van het spraakgeluid. Lawaaionderdrukingsalgoritmes (zoals we die ook kennen in koptelefoons) onderdrukken intussen het geroezemoes.

Aan huis

Kunt u niet makkelijk zelf naar een hoorwinkel of audicien, dan zijn er tegenwoordig tal van hoorspecialisten die aan huis komen. Via internet maakt u eenvoudig een afspraak met een specialist bij u in de buurt. Vaak komen zij dan thuis een test afnemen. Mocht u in aanmerking komen voor een hoortoestel, dan komen ze die vaak ook thuis aanmeten. OogvoorOren.nl is er zo'n bedrijf en een landelijke dekking voor heel Nederland.

Naasten kunnen helpen door meeleven